

ლიტერატურა Literature

გივი მარგველაშვილის კანტაქტი, ქალაქის მწერლის კითხვითი-ცხოვრებისეული გამოცდილებებიდან როგორც მეტაფიქციური რომანი

თინათინი მოსეშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

e-mail: tinatinmoseschwili@yahoo.de

2009 წელს გერმანულ ენაზე გამოქვეყნებულ რომანში კანტაქტი, ქალაქის მწერლის კითხვითი-ცხოვრებისეული გამოცდილებებიდან გივი მარგველაშვილი თავის ცხოვრებაზე, გამოცდილებებსა და შემოქმედებაზე თხრობის პარალელურად, ლიტერატურული ფიქციის საიდუმლოსაც ხდის ფარდას და მკითხველს საინტერესო მეტაფიქციურ თამაშში იწვევს.

გივი მარგველაშვილის რომანს კანტაქტი, ქალაქის მწერლის კითხვითი-ცხოვრებისეული გამოცდილებებიდან საფუძვლად უდევს გერმანელი მწერლის კურტ ტუხოლსკის ნაწარმოების რაინსბერგი - სურათებიანი წიგნის შეყვარებულთათვის მხატვრული სინამდვილე. კანტაქტი ინტერტექსტობრივი თამაშია პრეტექსტთან. ეს უკანასკნელი ნაწარმოებში გვევლინება როგორც წიგნი წიგნში, რომელიც მეტაფიქციური ლიტერატურის ერთ-ერთი გავრცელებული მოტივია. რადგან კანტაქტში ხშირადაა თემატიზებული ტუხოლსკის ნაწარმოები, კანტაქტის მკითხველი ვერ ახერხებს მის დავიწყებას, გამუდმებით უწევს მასზე ფიქრი და უფრო მეტიც, ფენოტექსტს პრეტექსტთანაც კი ადარებს. ბუნებრივია, რომ კანტაქტში უხვადაა ისეთი მონაკვეთები, რომლებშიც ინტერტექსტობრივ მეტაფიქციას ამოვიცნობთ.

რომანის მეტაფიქციურობაზე მეტყველებს, ნაწარმოების პირველ შრეზე არსებული პერსონაჟები, რომლებსაც გაცნობიერებული აქვთ თავიანთი ფიქციური ეგზისტენცია. ნაწარმოების ფარგლებში მიმოხეული „ქალაქის მწერლის“ ცხოვრებისა და მოგონებების

ფრაგმენტების საფუძველზე, რომლებიც გივი მარგველაშვილის ცხოვრებასა და მოგონებებს ემთხვევა, შეიძლება ვიმსჯელოთ ნაწარმოებში არსებულ ბიოგრაფიულ ავტორეფლექსიურობაზე, რომელიც ასევე მეტაფიქციის ერთ-ერთი ფორმაა. აღსანიშნავია ისიც, რომ კანტაქტში ავტოფიქციის ნიშნები იკვეთება.

კანტაქტში, ისევე როგორც მეტაფიქციურ ტექსტთა უმრავლესობაში, მრავალჯერაა თემატიზებული როგორც პერსონაჟი, მკითხველი და ავტორი, ასევე წერის, თხრობისა და კითხვის აქტი. რომანში არსებულ ენობრივ თამაშებსაც მეტაფიქციური დატვირთვა აქვთ. ავტორეფლექსიური ფრაზები და სიტყვები წიგნის ფიქციურ სამყაროს ააშკარავენ, მათი მემკვიდრით ხშირად პარალელიც კი ივლება ფიქციურ და რეალურ სამყაროს შორის. კანტაქტში როგორც მეტაფიქციურ რომანში თემატიზებული და განხილულია ენათმეცნიერული საკითხებიც, მათ შორის, ფონოლოგია, მორფოლოგია, სინტაქსი და სხვ.

სტატიაში განხილული ამ და სხვა მაგალითების საფუძველზე, შეიძლება დავასკვნათ, რომ გივი მარგველაშვილის კანტაქტი, ქალაქის მწერლის კითხვითი-ცხოვრებისეული გამოცდილებებიდან მეტაფიქციური ხასიათის რომანია, მასში აშკარადება როგორც საკუთრივ ამ ნაწარმოების, ასევე, ზოგადად, სხვა ლიტერატურული ტექსტების ფიქციურობაც, უპირველეს ყოვლისა კი კანტაქტის პრეტექსტის რაინსბერგი - სურათებიანი წიგნი შეყვარებულთათვის.

საკვანძო სიტყვები : კანტაქტი, გივი მარგველაშვილი, „მკითხველი“ „ქალაქის მწერალი“, მეტაფიქციური

თითოეული ავტორი სიამოვნებით წერს საკუთარ თავზე, წერისას წარმოქმნილ სირთულეებზე, ლიტერატურაზე, - ვკითხულობთ როლანდ დუჰამელის წიგნში *პოეტი სარკეში: მეტალიტერატურის შესახებ* [შდრ. დუჰამელი, 2001]. ასეა გერმანულენოვანი ქართველი მიგრანტი ავტორის გივი მარგველაშვილის შემთხვევაშიც. 2009 წელს გერმანულ ენაზე გამოქვეყნებულ რომანში *კანტაქტი, ქალაქის მწერლის კითხვითი-ცხოვრებისეული გამოცდილებებიდან*¹ გივი მარგველაშვილი თავის ცხოვრებაზე, გამოცდილებებსა და შემოქმედებაზე თხრობის პარალელურად, ლიტერატურული ფიქციის საიდუმლოსაც ხდის ფარდას და მკითხველს საინტერესო მეტაფიქციურ თამაშში იწვევს. ლიტერატურის კრიტიკოსი პატრიცია ვო, რომელსაც მეტაფიქციურობის კვლევაში განსაკუთრებული როლი მიუძღვის, მეტაფიქციურად ისეთ ფიქციურ ტექსტებს მიიჩნევს, რომლებიც გამიზნულად მიუთითებენ საკუთარ თავზე, როგორც ხელოვნურ წარმონაქმნზე, რათა წარმოიშვას შეკითხვები ფიქციისა და

¹ აქ და შემდგომ თარგმანი ჩვენია. (თ.მ.)

სინამდვილის ურთიერთმიმართებებზე. მისი კონცეფციის მიხედვით, მეტაფიქციური ტექსტები წარმოიქმნებიან უსასრულო ენობრივი თამაშით სამყაროსთან, სინამდვილესთან, ფიქციასთან, თხრობასთან [Waugh, 1984]. წინამდებარე სტატიაში შევეცდებით მიმოვიხილოთ გივი მარგველაშვილის რომანში *კანტაქტი, ქალაქის მწერლის კითხვითი-ცხოვრებისეული გამოცდილებებიდან* არსებული, მეტაფიქციური ლიტერატურისთვის დამახასიათებელი, ის ძირითადი მოტივები, ელემენტები თუ თხრობის ტექნიკები, რომლებიც *კანტაქტის* მეტაფიქციურ ხასიათს წარმოაჩენენ.

დასაწყისშივე უნდა აღინიშნოს, რომ გივი მარგველაშვილის რომანს *კანტაქტი, ქალაქის მწერლის კითხვითი-ცხოვრებისეული გამოცდილებებიდან* საფუძვლად უდევს გერმანელი მწერლის კურტ ტუხოლსკის ნაწარმოების *რაინსბერგი - სურათებიანი წიგნის შეყვარებულთათვის* მხატვრული სინამდვილე. *კანტაქტი* ინტერტექსტობრივი თამაშია პრეტექსტთან. ეს უკანასკნელი ნაწარმოებში გვევლინება როგორც წიგნი წიგნში, რომელიც მეტაფიქციური ლიტერატურის ერთ-ერთი გავრცელებული მოტივია. რადგან *კანტაქტში* ხშირადაა თემატიზებული ტუხოლსკის ნაწარმოები, მკითხველი ვერ ახერხებს მის დავიწყებას, გამუდმებით უწევს მასზე ფიქრი და უფრო მეტიც, ფენოტექსტს პრეტექსტთანაც კი ადარებს. ბუნებრივია, რომ *კანტაქტში* უხვადაა ისეთი მონაკვეთები, რომლებშიც ინტერტექსტობრივ მეტაფიქციას ამოვიცნობთ.

რომანში არსებული მნიშვნელოვანი მეტაფიქციური მოვლენაა გერმანიის ქალაქ რაინსბერგის პირველი „ქალაქის მწერლის“ გარდასხვა, მეტამორფოზა პერსონაჟ „მკითხველად“. „ქალაქის მწერალი“, რომლის მოვალეობაც რაინსბერგზე რაიმე სახის ტექსტის შექმნაა, კურტ ტუხოლსკის ნაწარმოების ინტენსიური კითხვისა და წარმოსახვის დიდი უნარის მეშვეობით „გადადის“ ტუხოლსკის წიგნის სიუჟეტში, სადაც იგი, ვოლფთან და კლერთან ერთად, მესამე მთავარ პერსონაჟად - „მკითხველად“ იგივე „მკითხველის გონად“ გვევლინება. ამრიგად, შეიძლება ითქვას, რომ „ქალაქის მწერალი“ ორმაგ პერსონაჟად გვევლინება *კანტაქტში*, რომანის ერთ შრეზე იგი „ქალაქის მწერალი“, მეორეზე კი „მკითხველი“: „ვცხოვრობ და ვკითხულობ დუალურად, რაც უფლებას მამლევს წიგნის სამყაროსეული არეალის სინამდვილეში გადასვლისას ჩემი რეალური სხეულის მასალა უკან დავტოვო და როგორც უხილავმა რეალურმა გონმა მკითხველის შესაბამისი ადგილიდან თვალყური ვადევნო წიგნის სამყაროსეული არეალების რეალობებს“ [Margwelaschwili, 2009: 199]. „ქალაქის მწერლის“ „რეალური“ სამყაროდან - რომანის მეორე შრიდან წიგნის ფიქციურ სამყაროში - პირველ შრეში, იგივე საკუთარ ცნობიერში, წარმოსახვით სამყაროში „გადასვლით“ იმლება ზღვარი „რეალობასა“ და ფიქციას შორის. აქ თავს იჩენს მეტაფიქციური ლიტერატურის თხრობის ერთ-ერთი ტექნიკა - მეტალეფსისი, რაკი ირღვევა

დიეგეტური საზღვარი და „ქალაქის მწერალი“ ტუხოლსკის ნაწარმოების ინტრადიეგეზისში შედის. აქვე უნდა შევნიშნოთ, რომ მეტალეფსისის ზემოაღნიშნული მაგალითი ერთჯერადი მოვლენა არ არის რომანში. ნაწარმოების პირველი და მეორე შრე ერთმანეთს გამუდმებით ენაცვლება, შესაბამისად ყოველ ჯერზე, როცა პირველი შრე მეორით იცვლება, საქმე გვაქვს მეტალეფსისთან.

რომანის მეტაფიქციურობაზე მეტყველებს, ნაწარმოების პირველ შრეზე არსებული პერსონაჟები, რომლებსაც გაცნობიერებული აქვთ თავიანთი ფიქციური ეგზისტენცია, ასეთები არიან სასტუმროს პორტიე და „წიგნის სამყაროს კვლევითი ინსტიტუტის თანამშრომელი“ ლიზი აახენელი; - „ამ ისტორიაში ჩემი პერსონაჟის თემატურ ღირებულებაზე უკვე ინფორმირებული ვარ“ [Margwelaschwili, 2009:534], „მე უკანა ფონის პერსონაჟი ვარ, ალბათ აქ ყველაზე შორეულიც კი“ [იქვე], - აღნიშნავს ეს უკანასკნელი „მკითხველთან“ საუბრისას. „მკითხველის“ მიზანია, რომ კურტ ტუხოლსკის ნაწარმოების მთავარმა პერსონაჟებმაც გააცნობიერონ საკუთარი ფიქციური არსი. ამ მიზნით იგი კლერს და ვოლფს უტოვებს შეტყობინებას, რომელიც იმავე წიგნის ცარიელ ფურცელზეა მიწერილი, რომლის მოქმედი გმირებიც თვითონ არიან: „ეს თქვენი სარკე-წიგნია. აქ ზუსტადაა აღწერილი, როგორ ცხოვრობთ მკითხველების მეშვეობით: ყველაფერს, რასაც თქვენ აქ ფიქრობთ, ამბობთ და აკეთებთ, ფიქრობთ, ამბობთ და აკეთებთ თქვენს კითხვით-ცხოვრებაში“ [Margwelaschwili, 2009:461]. ვოლფს კი, რომელიც დროის წარმავლობაზე წუხს შემდეგნაირად ამხნეებს „მკითხველი“: „შენ როგორც წიგნის პერსონაჟი წიგნის სამყაროსეულ სინამდვილეში წაკითხული იქნები მუდმივად ახალი მკითხველების მიერ, ყოველთვის შენს კლერხენტან ერთად იქნები ერთსა და იმავე არეალში, რომელსაც თქვენ ყოველ ჯერზე განიცდით როგორც ახალს, რადგან თქვენი წიგნის სამყაროსეული არეალის ისტორია კლასიკურია, იგი ისეთია, რომელსაც ახალი მკითხველები არასოდეს გამოელევიან, რომელსაც რეალურ სამყაროში სიამოვნებით წაკითხავენ და სხვასაც ურჩევენ წასაკითხად“ [Margwelaschwili, 2009:361]. მოყვანილი მონაკვეთები, რომლებიც მკითხველის ესთეტიკურ ილუზიას ამსხვრევენ, ცალსახად მეტყველებენ გივი მარგველაშვილის რომანის მეტაფიქციურ ხასიათზე.

ტუხოლსკის წიგნის სამყაროდან ისევ საწერ მაგიდასთან „დაბრუნებული“, „მკითხველის“ როლიდან გამოსული, „ქალაქის მწერალი“ მუშაობს „ქალაქის მწერლისეულ ანგარიშზე“ (რომლის სიუჟეტიც სწორედ ტუხოლსკის ნაწარმოებზეა დაფუძნებული), რომელსაც იგი ასევე უწოდებს „კითხვით-ცხოვრებისეულ გამოცდილებებს და მოგონებებს“: „მაგიდას მივუჯექი და გავაგრძელე ჩემი კითხვითი-ცხოვრებისეული მოგონებები“ [Margwelaschwili, 2009:185]. „ქალაქის მწერლისეული ანგარიში“ რომანში ასევე დასათაურებულია როგორც *კანტაქტი*, - „ჩემი კანტაქტის ისტორია ახლა თითქმის ბოლომდეა მოთხრობილი. მხოლოდ მცირედი გვაშორებს

მის დასასრულამდე“ [Margwelaschwili, 2009:728], „მინდა ვიცოდე, როგორც მოახერხა ჩემი ქალაქის მწერლისეული ანგარიშის წაკითხვა, „კანტაქტი“ ჩახედვა, რომელზეც ზუსტად ახლა ვმუშაობ, რომლისთვისაც ხელი არ გამიშვია, რაკი ჯერ არ არის დასრულებული“ [Margwelaschwili, 2009:786]. რომანში თემატიზებული „ქალაქის მწერლის ანგარიში“, იგივე „კანტაქტი“, რომელიც ფიქტიურ ტექსტად უნდა განვიხილოთ, სამართლიანად აფიქრებს მკითხველს რომანის ფიქციურობაზე და მის გაუცხოებას იწვევს წაკითხულისგან, რაკი იგი ექსპლიციტურად მიუთითებს მკითხველს გივი მარგველაშვილის რეალურად არსებულ ნაწარმოებზე, იმ რეალურ წიგნზე, რომელსაც მკითხველი ახლა კითხულობს. რომან კანტაქტის მეტაფიქციურ ხასიათზე მიგვითითებს, როგორც მასში თემატიზებული თვით ეს ნაწარმოები, ასევე მისი შექმნის კონტექსტი, მასზე მუშაობის პროცესი და ამ პროცესში წარმოქმნილი სირთულეები. შესაბამისად, ზოგადი მეტაფიქციისთვის დამახასიათებელ ნიშნებსაც ვხვდებით რომანში; მაგალითად, „ქალაქის მწერალი“ ჩივის მისთვის, როგორც „ქალაქის მწერლისთვის“ გამოყოფილი დროის ნაკლებობაზე და ამისგან გამოწვეულ დამაბულობაზე მოუთხოვს მკითხველს: „... 51-ე გვერდზე ვართ, ჩვენი სამუშაოს ნახევარზე მეტი შესრულებულია. თუმცა ეს არაა საკმარისი, რადგანაც ჩემი როგორც ქალაქის მწერლის ბოლო, მეხუთე თვე დაიწყო. პერსპექტივა, რომ კანტაქტის გასაკითხავმასალება დროულად დავასრულო, არც ისე სახარბიელოა. თუ სასწაული არ მოხდება“ [Margwelaschwili, 2009:168], „ეს დამაბულობა დიდი გავლენას ახდენს რეალური დროის განცდაზე. ეს განსაკუთრებით მაშინ მაწუხებს, როცა „სურათებიანი წიგნიდან“ ჩემს ქალაქის მწერლისეულ ბინაში ვბრუნდები. ამის ერთ-ერთი დამახასიათებელი სიმპტომია, ხშირი განცდა იმისა, რომ თითქოს ჩემი როგორც ქალაქის მწერლისთვის განკუთვნილი დრო (ხუთი თვე) რაინსბერგში, ძალიან მალე ამოიწურება. შემდეგ პანიკა მიპყრობს, რადგან ჯერ კიდევ ჩემს რაინსბერგულ ისტორიაზე ვმუშაობ, რომლის დასრულებასაც ბოლო არ უჩანს. თუმცა კალენდარში რომ ვიხედები, გულზე მეშვება, რადგან ვასკენი, რომ ამ პატარა, ლამაზ ქალაქში ჩემი ვადის ამოწურვამდე რამდენიმე თვე კიდევ რჩება. ასე რომ, შესაძლოა მანამდე დავასრულო კიდევ ჩემი ხელნაწერი“ [Margwelaschwili, 2009:112]. „ქალაქის მწერალი“ თავის ანგარიშზე მუშაობას, როგორც თვითონვე წერს, ბერლინში ასრულებს: „მე მას რაინსბერგში აღარ ვწერ - ქალაქის მწერლისთვის განკუთვნილ ხუთ თვეში ეს შეუძლებელი იყო -, მუშაობა მომავალი წლის შემოდგომაზე, დენენშტრასეზე მდებარე ჩემს აღმოსავლეთ ბერლინურ სახლში დავასრულე“ [Margwelaschwili, 2009:724]. რომანში თემატიზებულია „ქალაქის მწერლისეული ანგარიშის“ მოცულობაც, - „ჩემმა რაინსბერგულმა ქალაქის მწერლისეულმა ხელნაწერმა საამაყო რაოდენობას - 166 ფურცელს მიაღწია“ [Margwelaschwili, 2009:184]. რომანის სიდიდის გამო მისი რეცეფცია, „ქალაქის მწერლის“ აზრით, დიდ დროის

მოითხოვს: „სარკე-ტექსტის ანალიზი ჩემს ქალაქის მწერლისეულ ანგარიშში მოიცავს მრავალ გვერდს, შესაბამისად დიდ საკითხავ დროს მოითხოვს მისი გაგება-გააზრება“ [Margwelaschwili, 2009:724]. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ნაწარმოებშივე ვპოულობთ მინიშნებას, როგორ უნდა გავიაზროთ იგი; სახელდობრ, ყურადღება უნდა გავამახვილოთ ნაწარმოების მეტათემატურ არსზე, რომელსაც „ქალაქის მწერალი“ განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს.

ნაწარმოებში პერსონაჟები წარმოჩენილნი არიან კითხვით-არსებებად, რომელთა სიცოცხლეს მკითხველზე და მის წარმოსახვაზეა დამოკიდებული: „წიგნის პერსონაჟები ცხოვრობენ კითხვით და სიცოცხლის შენარჩუნებისთვის არ საჭიროებენ მცენარეულ ან ცხოველურ საკვებ ნივთიერებებს. ისინი სწორედ კითხვითი-არსებები არიან, მათი ჟანრისთვის დამახასიათებელი ცხოვრების წესით“ [Margwelaschwili, 2009:200]. „... წიგნის პერსონაჟები მონისტურად ცხოვრობენ, მათი გონი და სხეული ერთი მასალისაა: რასაც ისინი გრძნობენ, ფიქრობენ, აკეთებენ, ან თუნდაც როგორც ისინი გამოიყურებიან, ყველაფერი მათ ირგვლივ გამოწვეულია იმის გამო, რომ მათ კითხულობენ“ [Margwelaschwili, 2009:199]. ნაწარმოებში განხილვის საგანი ხდება ასევე განსხვავება მკითხველებს როგორც ნამდვილ ადამიანებსა და პერსონაჟებს როგორც „კითხვით-არსებებს“ შორის. წიგნის პერსონაჟებს რეალური პირების, მკითხველების დანახვის უნარი არ აქვთ, მკითხველს კი შეუძლია წიგნის პერსონაჟებთან ერთად „ისეირნოს“ ისე, რომ მათგან შეუმჩნეველი დარჩეს, - „მხედველობითი- და სმენითი კონტაქტი ჩვენს შორის სრულიად ცალმხრივია, რაც იმას ნიშნავს, რომ მხოლოდ მე, მკითხველს შემიძლია ის ორი ჩემს წინ და ჩემს გვერდით დავინახო და მოვისმინო, რაზე და როგორ ლაპარაკობენ“ [Margwelaschwili, 2009:5]. *კანტაქტის* პერსონაჟ „მკითხველის“ მიხედვით, ტუხოლსკის პერსონაჟებს და მას შორის არსებული კიდევ ერთი განსხვავება დროით დისტანციაში მდგომარეობს. მისი ცნობით, კლერისა და ვოლფის ისტორია რაინსბერგში წარსულში, დაახლოებით მეოცე საუკუნის პირველ მეოთხედში მომხდარი ამბავია, თვითონ კი როგორც „რეალური პიროვნება“ დროის რეალურ მონაკვეთში, სახელდობრ კი 1995 წლის აპრილის თვეში იმყოფება რაინსბერგში. მისივე თქმით, ეს სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ წიგნის პერსონაჟები დაბერდნენ და თმა გაუთეთრდათ, ან სულაც ეტლში სხედან, არა, ეს ასე არ არის; ისინი, როგორც წიგნის პერსონაჟები სამუდამოდ ახალგაზრდები არიან, ისეთები, როგორც ავტორმა რაინსბერგში მათი პირველი სტუმრობისას შექმნა, გამომდინარე აქედან, მათ დროის წარმავლობის გამო არაფერი აქვთ სადარდებელი: „კლერი და ვოლფგანგი როგორც წიგნის პერსონაჟები სამუდამოდ ახალგაზრდები ცხოვრობენ იმ ტკბილ მონაკვეთში, როგორც იყო მათი სტუმრობა რაინსბერგში და რომელიც, როგორც ეს დიდმა პოეტმა ისურვა, წაკითხვადი მშვენიერი ისტორიის ფორმით დარჩება ჩვენთან“ [Margwelaschwili, 2009:6]. რომანში ხაზგასმული

კიდევ ერთი განსხვავება წიგნის პერსონაჟებსა და ადამიანებს შორის უკავშირდება აზრის გადმოცემას. ადამიანს შეუძლია სურვილისამებრ თავისუფლად შეცვალოს სალაპარაკო თემა, მაშინ როცა პერსონაჟების საუბარი ავტორის მიერ წინასწარაა განსაზღვრული, დაწერილი, პერსონაჟებს არ აქვთ უნარი, გადაუხვიონ მათთვის განსაზღვრულ ტექსტს: „პერსონაჟი მხოლოდ მექანიკურად იმეორებს იმას, რაც ავტორმა მისცა სათქმელად; განა ყველა წიგნის პერსონაჟი იძულებული არ არის, გააკეთოს ის, რასაც მათგან მათი ავტორები მოითხოვენ, რასაც დაუწერენ?“ [Margwelaschwili, 2009:507], - ასეთი შენიშვნები და განხილვები შეიძლება წავიკითხოთ მხოლოდ მეტაფიქციურ ტექსტში, რომელშიც აშკარადდება პერსონაჟების ფიქციური ბუნება და მათი „ცხოვრების“ დამოკიდებულება ავტორსა და მკითხველზე.

რომანში განხილვის საგანი ხდება პერსონაჟების ფუნქციაც, მათი დანიშნულება: „წიგნის პერსონაჟები მოწოდებულნი არიან ასახონ ნამდვილი ადამიანების ცხოვრება, ადამიანებს ერთგვარი კითხვითი-სარკის სამსახური გაუწიონ“ [Margwelaschwili, 2009:200], ვკითხულობთ გივი მარგველაშვილის რომანში *კანტაქტი*. „წიგნის პერსონაჟებს, ლირიკულ და პროზაულ მეს, რომელთა უკანაც ამ ნაწერების ავტორთა „ნამდვილი-პიროვნული“ ეგო იმალება, [...]“ [Margwelaschwili, 2009:175], - ამოვიკითხავთ რომანის სხვა მონაკვეთში. მოცემულ ციტატებში გადმოცემული აზრის მიხედვით, ამა თუ იმ ნაწარმოების პროტაგონისტი თავისი ავტორის წიგნისეული ანარეკლია და მის ცხოვრებას ასახავს. *კანტაქტში* ვოლფი, *რაინსბერგი* - *სურათებიანი წიგნი შეყვარებულთათვის* მთავარი პერსონაჟი, თავისი ავტორის - კურტ ტუხოლსკის წიგნისეულ ანარეკლადაა წარმოდგენილი: „განა ვოლფხენი თავისი ნამდვილი ავტორის პიროვნების, კურტ ტუხოლსკის ადგილას არ დგას, რომელმაც წიგნის სამყაროში თავი წიგნის პერსონაჟად მოიყვანა? განა შეიძლება, წიგნის პერსონაჟის განხილვა იმ ნამდვილი ადამიანის გათვალისწინების გარეშე, რომელმაც იგი შექმნა? ვოლფგანგის კითხვითი-ცხოვრება იმ ნამდვილი ადამიანის ცხოვრებასთან მჭიდრო კავშირში არ უნდა განვიხილოთ, რომლის წიგნისეული ანარეკლიც თვითონაა?“ [Margwelaschwili 2009:128]. „ვოლფხენს ნამდვილად ბევრი აქვს საერთო თავისი ცნობილი ავტორის ნამდვილ პიროვნებასთან. ეს რეალიზმი ახასიათებს წიგნის პერსონაჟთა უმრავლესობას, მათ შორის საუკეთესო პერსონაჟებს. ადამიანთა ამ სახეობისთვის ეს ბუნებრივი და ჩვეულებრივია, რის გამოც ვერ გვისაყვედურებენ, რომ პერსონაჟ ვოლფხენის დერეალიზაცია გვაქვს მხედველობაში. ის, რის დამტკიცებასაც ჩვენ ვცდილობთ, ვოლფგანგის როგორც წიგნის პერსონაჟის კითხვითი-ცხოვრების მეტათემატური სინამდვილეა, ამავე ცხოვრების თემატურ სინამდვილესთან ერთად, რომელიც უდავოდ ავტორის ნამდვილ პიროვნებაზე მიმართული სინამდვილეა“ [Margwelaschwili 2009:128-129]. მოყვანილი მაგალითების საფუძველზე შეიძლება დავასკვნათ, რომ გივი მარგველაშვილის ნაწარმოების

პროტაგონისტები მისი ანარეკლები არიან, *კანტაქტში* ჩართული ამ მსჯელობით კი ავტორს სწორედ ამის ჩვენება სურდა მკითხველისთვის. თუმცა ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ამ ჩანართების გარეშე იოლი ამოსაცნობია ერთი მხრივ „ქალაქის მწერლის“ და მეორე მხრივ „მკითხველის“ ფიგურაში რომან *კანტაქტის* ავტორი - გივი მარგველაშვილი. „მკითხველი“ თხრობას იწყებს 1995 წლის აპრილიდან, სწორედ იმ დროიდან, როცა გივი მარგველაშვილი რაინსბერგის პირველი „ქალაქის მწერლის“ სტატუსს იღებს. გივი მარგველაშვილმა რომანის წერა 1995 წელს რაინსბერგში ყოფნისას დაიწყო. ეს ფაქტი ემთხვევა ფიქტიური „მკითხველის“ ავტორეფლექსიურ კომენტარს: „მე როგორც „ნამდვილი ადამიანი“ ვცხოვრობ რეალური სამყაროს აწმყოში, რომელიც 1995 წლის აპრილით თარიღდება“ [Margwelaschwili, 2009:6]. გარდა ამისა, პერსონაჟი „მკითხველი“ რომანის დასაწყისშივე გვიმხელს თავის ასაკს - „მე ვარ ჭაღარა ჩვენს საზოგადოებაში, 68 წლის რეალური ადამიანი“ [Margwelaschwili, 2009:6]. 1995 წელს კი გივი მარგველაშვილი სწორედ 68 წლის იყო. მართალია, რომანში მისი სახელი პირდაპირ არ არის დასახელებული, მაგრამ ორ ადგილას გვხვდება მისი ინიციალები, რომლებსაც თავის მიერ ციტირებულ ტექსტებში განმარტებისთვის ჩართულ კომენტარებს ურთავს; პირველი მაგალითი: „მეფისნაცვალს ეს (კვალერების სახლი, გ.მ.) თავდაპირველად მოსამსახურეთათვის განუსაზღვრავს“ [Margwelaschwili, 2009:27], მეორე მაგალითი: „ალბათ ისინი (სამოქალაქო უფლებების აქტივისტები, გ.მ.) ისტორიული გონების მხოლოდ დაბალი ხმები არიან“ [Margwelaschwili, 2009:334]. ინიციალები გ.მ. ცალსახად მიუთითებენ გივი მარგველაშვილის სახელსა და გვარზე. ავტორის ვინაობაზე მიგვანიშნებს ასევე მომდევნო ციტატაში მითითებული გვარი - „მარკაშვილი“, რომელიც ახლოსაა გვართან - მარგველაშვილი: „არსებობს შტაზის ერთი ფაილი, რომელშიც ნახსენები ვარ. „ურთიერთობა აქვს ვინმე მარკაშვილთან“, წერია ერთ მეგობარზე, „რომელიც თბილისში ცხოვრობს და ანტისოციალისტურ ტექსტებს წერს“. ამ სარკე-წინადადებაში ჩემი სახელი შეცდომითაა მითითებული [...]“ [Margwelaschwili, 2009:494], ვკითხულობთ რომანში. ერთმანეთს ემთხვევა გივი მარგველაშვილისა და „ქალაქის მწერლის“ პირადი გამოცდილებები და მოგონებებიც: - „ერთხელ უკვე მოვირგე ასეთი სტატუსი („ქალაქის მწერლის“, თ.მ.), ეს იყო ზაარბრიუკენში 1990 წელს“ [Margwelaschwili, 2009:168]. და ჩვენ ვიცით, რომ გივი მარგველაშვილი ნამდვილად იყო ზაარბრიუკენში 1990 წელს „ქალაქის მწერლის“ სტატუსით. „სსრკ-ში ადრე ფილოსოფიით ვიყავი დაინტერესებული. მრავალი წლის განმავლობაში, თბილისის ფილოსოფიური ინსტიტუტის თანამშრომელი ვიყავი“ [Margwelaschwili, 2009:403], - აღნიშნული ფაქტიც საყოველთაოდ ცნობილია. მნიშვნელოვნად მიგვაჩნია, რომანში არაერთგზის თემატიზებული დაპატიმრება მამასთან ერთად: „პატიმრობის დრო და ადგილი 1946 წლის გაზაფხული და ბერლინის საბჭოთა სექტორია. მაშინ 18 წლის

ოცნებები, ოთახში გამომამწყვდიეს მამაჩემთან ერთად, რომლითაც საბჭოთა სამხედრო ჩეკა იყო დაინტერესებული. ის ღამე ერთად გავათენეთ, მეორე დღეს კი სხვა ოთახში გადამიყვანეს. მას შემდეგ მამა აღარ მინახავს“ [Margwelaschwili, 2009:222]. „განმარტებისთვის აქვე უნდა ითქვას, რომ საბჭოთა კავშირში ჩემი ომისშემდგომდროინდელი პატიმრობისას, ანუ სამხედრო ჩეკის მიერ ჩემი და მამაჩემის გატაცების შემდეგ, 1946 წლის გაზაფხულიდან დაახლოებით 1989 წლამდე, ევროპაში გარდატეხისა- და კონტაქტის წლიდან, თავიდან ყოყმანით, 1961 წლიდან კი, თბილისში, ვაჟა-ფშაველას გამზირზე მდებარე ჩემს ერთოთახიან ბინაში გადასვლის შემდეგ, რეგულარულად ვივითარებდი ჰომო სკრიბენსის თვისებებს, რის გამოც ჩემი ოთახის კედლებში დაწერილი- და აკრეფილი მასალების დიდი მთა ამოიზარდა“ [Margwelaschwili, 2009:176]. მოცემული მონაკვეთები მნიშვნელოვანია იმდენად, რამდენადაც მათში გადმოცემული ინფორმაცია, ბიოგრაფიული მონაცემები, ემთხვევა ავტორ გივი მარგველაშვილის ბიოგრაფიას: მის გატაცებას მამასთან ერთად საბჭოთა კავშირის საიდუმლო სამსახურის მიერ, მის საბჭოთა კავშირში გადასახლება-გამოკეტილობას, 1961 წელს ვაჟა-ფშაველაზე ახალ ბინაში გადასვლას და წერის აქტიურად დაწყებას. „ეს ხელნაწერები შეიცავდნენ სხვადასხვა წიგნის სამყაროს არეალის სინამდვილის ანალიზს, ჩემი მკითხველის გონის კითხვით-ცხოვრებისეულ გამოცდილებებს განსხვავებულ წიგნის სამყაროსეულ არეალებში. ეს საკითხავი მასალა, ძირითადად პროზა, შეიქმნა გერმანულ ენაზე“ [Margwelaschwili, 2009:176], - ვკითხულობთ ავტო-კომენტარს რომანში, რომელიც იმის გამოა საყურადღებო, რომ მასში ასახულია გივი მარგველაშვილის წერის სტრატეგია - სხვათა ტექსტების გადამუშავება-ანალიზი და ის ფაქტი, რომ გივი მარგველაშვილი გერმანულ ენაზე ქმნიდა ნაწარმოებებს. ნაწარმოების ფარგლებში მიმოხეული „ქალაქის მწერლის“ ცხოვრებისა და მოგონებების ფრაგმენტების საფუძველზე, რომლებიც გივი მარგველაშვილის ცხოვრებასა და მოგონებებს ემთხვევა, შეიძლება ვიმსჯელოთ ნაწარმოებში არსებულ ბიოგრაფიულ ავტორეფლექსიურობაზე, რომელიც ასევე მეტაფიქციის ერთ-ერთი ფორმაა. რომანში უხვადაა ექსპლიციტური ავტორეფლექსიური კომენტარები და შენიშვნები, რომლებიც სწორედ ზემოაღნიშნულში გვარწმუნებენ. შეიძლება ითქვას, რომ მკითხველი სამართლიანად ახდენს „ქალაქის მწერლის“ და „მკითხველის“ იდენტიფიცირებას ნაწარმოების ავტორ გივი მარგველაშვილთან. ამით რომანში დარღვეულია ლიტერატურული კონვენციები და ფიქციის საზღვრები, ავტორი რომანის შემოქმედიცაა და პერსონაჟიც. ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია ასევე მომდევნო მონაკვეთები რომანიდან, რომლებშიც ავტოფიქციის ნიშნები იკვეთება: „მე ვარ წაკითხვადი ნამდვილი ადამიანი“ [Margwelaschwili, 2009:5] - ვკითხულობთ „მკითხველის“ კომენტარს ნაწარმოების პირველივე გვერდზე, „ამ კონტექსტში არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ამ „სურათებიან წიგნში“ თითქმის წიგნის პერსონაჟი ვარ. სულ მცირე,

კონტურული თვალსაზრისით მაინც, ჩემი რეალური პიროვნების ორეული ვარ“ [Margwelaschwili, 2009:119]. ავტოფიქციის მაგალითად მიგვაჩნია ასევე მონაკვეთი, სადაც „ქალაქის მწერალი“ საკუთარ თავს წარმოაჩენს როგორც ტექსტის ავტორად, ასევე პირველად სუბიექტად - მთავარ პერსონაჟად, - „მე როგორც ამ კითხვითი-ცხოვრებისეული გამოცდილებების ავტორი და ასე ვთქვათ, მესამე მთავარი პერსონაჟი ამ საკითხავ მასალაში [...]“ [Margwelaschwili, 2009:788], „[...] მე, როგორც ამ კითხვითი-ცხოვრებისეული გამოცდილებების რეალურ ავტორს და პირველად სუბიექტს არ მსურს ეს გამოცდილებები იქამდე წაიკითხოს ვინმემ, ვიდრე მასზე მუშაობას დაეასრულებ“ [Margwelaschwili, 2009:788).

კანტაქტი, ისევე როგორც მეტაფიქციურ ტექსტთა უმრავლესობაში, მრავალჯერაა თემატიზებული როგორც პერსონაჟი, მკითხველი და ავტორი, ასევე წერის, თხრობისა და კითხვის აქტი. წერა წარმოდგენილია როგორც ადამიანის ცხოვრების მნიშვნელოვანი, არსებითი წესი და საყვარელი საქმიანობა, ადამიანი კი როგორც მწერალი: „წერა არსებითი მოდუს ვივენდია, ადამიანს ნამდვილად შეიძლება ვუწოდოთ ჰომო სკრიბენსი“ [Margwelaschwili, 2009:171]. რომანში ნახსენებია წერისთვის აუცილებელი ატრიბუტებიც: კალამი და ქაღალდი, და ამასთანავე ისიც, როგორ სწრაფად წერს ავტორი: „...ჩემი კალამი კიდევ უფრო სწრაფად კაწრავს ქაღალდზე, ისე სწრაფად, რომ მე თვითონ ვეღარ ვარჩევ ჩემს ნაკაწრს და ხშირად იძულებული ვხდები, მთელი სტრიქონი კიდევ ერთხელ, ამჯერად უფრო გასაგებად დავწერო“ [Margwelaschwili, 2009:166]. ნაწარმოებში დასახელებულია ასევე წიგნის ფურცლები, გვერდის ნომრები, აბზაცები, ცარიელი ადგილები აბზაცებს შორის, ისევე როგორც პუნქტუაცია, მათ შორის ტირე, სამი წერტილი (რომელთა მეშვეობითაც „მკითხველი“ თემატურობიდან მეტათემატურობაში გადასვლას და პერსონაჟებთან დაკონტაქტებას ცდილობს) და სხვ. რითაც მკითხველში ისევ და ისევ ირღვევა ესთეტიკური ილუზია.

„მკითხველის“ და სასტუმროს პორტიეს, განსაკუთრებით კი „მკითხველის“ და ლიზი აახენელის მიერ წიგნის სამყაროზე განხილული საკითხები, მათ შორის, მეტათემატურობა, „ბიბლიობიოგრაფიული კომპასი“ როგორც პერსონაჟების ორიენტირი და გზამკვლევი წიგნის სამყაროში, „თემატური მაგნეტიზმი“, პირველი და მეორეხარისხოვანი პერსონაჟები, ცხადად წარმოაჩენენ გივი მარგველაშვილის რომანის *კანტაქტი, ქალაქის მწერლის კითხვით-ცხოვრებისეული გამოცდილებებიდან* მეტაფიქციურ ხასიათს, რაკი მათში, მკითხველის თვალწინ, სრულიად აშკარავდება ლიტერატურული ფიქცია.

მეტაფიქციურია ნაწარმოების დასკვნით ნაწილში, მესამე სიუჟეტურ შრეში, ჩართული „ქალაქის მწერლის“ სიზმრის სიუჟეტიც, რომელსაც „ქალაქის მწერალი“ აღწერს როგორც ფანტასმაგორიების დინამიურ სურათებს, როგორც ფილმის კადრებს, წარმოშობილს

სურათებიანი წიგნის სამყაროს ინსპირაციიდან. სიზმრის სიუჟეტში, რომელიც ლოვენბერგისკენ დიდი სისწრაფით მიმავალ მატარებელში ვითარდება, კვლავ ვხვდებით კურტ ტუხოლსკის ნაწარმოების გმირებს. თუმცა ისინი ამჯერად წარმოჩენილნი არიან როგორც სიზმრის პერსონაჟები: „გასათვალისწინებელია, რომ კლერხენი და ვოლფხენი ამ სიტუაციაში არა წიგნის წმინდა პერსონაჟები, არამედ ჩემი სიზმრის პერსონაჟები იყვნენ“ [Margwelaschwili, 2009:754]. „ქალაქის მწერლის“ აზრით, მისი სიზმარი ტუხოლსკის ნაწარმოების „პრეთემატური“ ეტაპია; მატარებელი რაინსბერგისკენ, „პრეთემატურობის“ ბოლო გაჩერებისკენ, კი იმის გამო მიიჩქარის, რომ პერსონაჟები დროულად ჩაიყვანოს იქ, საიდანაც მათი თემატური კითხვითი-ცხოვრება, ტუხოლსკის ნაწარმოების სიუჟეტი იწყება.

საგულისხმოა, რომ რომანში რეალური და ფიქციური - ე.წ. „წიგნისეული“ სამყაროები პარალელურ სამყაროებადაა წარმოდგენილი: „წიგნის სამყაროს არეალები თითქმის ყოველთვის რეალური სამყაროს არეალების პარალელურად არსებობენ“ [Margwelaschwili, 2009:197]. რეალური რაინსბერგი და „წიგნისეული“ რაინსბერგი მრავალჯერაა თემატიზებული ტექსტში: “რაც ზემოთ მოყვევი, გუშინ შემემთხვა წიგნის სამყაროსეულ რაინსბერგში“ [Margwelaschwili, 2009:109), „[...] რეალურ რაინსბერგში, ჩემს ქალაქის მწერლისეულ ბინაში“ [Margwelaschwili, 2009:110). რომანში არსებული მსგავსი მონაკვეთები მკითხველს ილუზიის შექმნას არ აცლიან, გამუდმებით აგდებენ ფიქციური სამყაროდან, გამუდმებით აფხიზლებენ და მოთხრობილზე დაფიქრებას აიძულებენ. მკითხველზე მსგავს ეფექტს ახდენენ ასევე ისეთი მეტაფიქციური კომენტარები, როგორებიცაა, მაგალითად: „ტექსტოლოგიურად 65-ე გვერდზე ვიმყოფებით“ [Margwelaschwili, 2009:474), „ამის შემდეგ სწრაფად გავიარეთ 71-ე გვერდის დარჩენილი ნაწილი“ [Margwelaschwili, 2009:686), „ეს იყო წიგნის სამყაროსეული ტბა“ [Margwelaschwili, 2009:512), „ეს იყო ჭეშმარიტება, ტექსტის სამყაროსეული ჭეშმარიტება!“ [Margwelaschwili, 2009:12).

რომანში არსებულ ენობრივ თამაშებსაც მეტაფიქციური დატვირთვა აქვთ. ავტორეფლექსიური ფრაზები და სიტყვები წიგნის ფიქციურ სამყაროს ააშკარავებენ, მათი მეშვეობით ხშირად პარალელიც კი ივლება ფიქციურ და რეალურ სამყაროს შორის. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ *კანტაქტი* როგორც მეტაფიქციურ რომანში თემატიზებული და განხილულია ენათმეცნიერული საკითხები, მათ შორის, ფონოლოგია, მორფოლოგია, სინტაქსი. ზმნის ფორმა იმპერფექტი, მაგალითად, განხილულია როგორც პერსონაჟების გრძნობებისა და მოქმედებების დისტანცირებულად გადმოცემის ტიპური ფორმა, რომელიც ამ ყოველივეს მკითხველისთვის წარმოაჩენს როგორც მისგან მოშორებულს და უკვე დასრულებულს. ნაწარმოებში ასევე განხილულია დროის კატეგორია, თანადროულობა, სინქრონია და ასინქრონია და მათი გამოყენება ნაწარმოების შექმნისას. ირიბი მეტყველებაც ექცევა *კანტაქტის* ფოკუსში; პერსონაჟი

„მკითხველი“ მიიჩნევს, რომ ირიბი მეტყველების ფილტრი წმინდა, ნამდვილ-ტექსტოლოგიური ფენომენია; პერსონაჟების უშუალოდ ნათქვამი სიტყვები და ფრაზები ტექსტში წარმოდგენილია ირიბი მეტყველებით, რაც ქმნის შთაბეჭდილებას, რომ თითქოს მათი საუბარი სხვის მიერ იყოს გადმოცემული, ეს სხვა კი წიგნის ავტორია, რომელიც პასუხს აგებს იმ ყოველივეზე რაც წიგნის ამ სამყაროში ხდება, - ვკითხულობთ რომანში [Margwelaschwili, 2009:519].

ყოველივე ზემოთქმულის საფუძველზე, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ გივი მარგველაშვილის *კანტაქტი, ქალაქის მწერლის კითხვითი-ცხოვრებისეული გამოცდილებებიდან* მეტაფიქციური ხასიათის რომანია, მასში აშკარადება როგორც საკუთრივ ამ ნაწარმოების, ასევე, ზოგადად, სხვა ლიტერატურული ტექსტების ფიქციურობაც, უპირველეს ყოვლისა კი *კანტაქტის* პრეტექსტის *რაინსბერგი - სურათებიანი წიგნი შეყვარებულთათვის*.

ლიტერატურა:

Duhamel, R. *Dichter im Spiegel. Über Metaliteratur*. Würzburg: Königshausen & Neumann, 2001.

Margwelaschwili, G. *Der Kantakt, Aus den Lese-Lebenserfahrungen eines Stadtschreibers*. Berlin: Verbrecher Verlag, 2009.

Waugh, P. *Metafiction: the theory and practice of self-conscious fiction*. Routledge, 1984.

Tinatim Moseshvili

Givi Margvelashvili's "The Kantakt, from the Reading-Life Experiences of a City Writer" as a Metafictional Novel

Abstract

Each author happily writes about himself, about the difficulties encountered in writing, about literature, - we read in Roland Duhamel's book "The Poet in the Mirror: About Metaliterature" (*Dichter im Spiegel: Über Metaliteratur*) [Duhamel, 2001]. This is also the case with German-speaking Georgian migrant author Givi Margvelashvili. In a 2009 German-language novel, Givi Margvelashvili in his book "The Kantakt, from the Reading-Life Experiences of a City Writer" ("Der Kantakt, Aus den Lese-Lebenserfahrungen eines Stadtschreibers"), in parallel with his account of his life, experiences and work, shows the mystery of literary fiction and invites the reader into a metafictional game. Literary critic Patricia Waugh, who plays a special role in the study of metafiction, believes metafictional texts are those that deliberately refer to themselves as an artificial creation in order to raise questions about the relationship between fiction and reality. According to her concept, metafictional texts are created by an infinite linguistic game with the world, reality, fiction, narrative [Waugh, 1984]. In the present article we will try to review the novel "The Kantakt, from the Reading-Life Experiences of a City Writer" by Givi Margvelashvili, the main motives, elements or narrative techniques, characteristic of the metafictional literature, which show the metafictional nature of *The Kantakt*.

It should be noted from the very beginning that Givi Margvelashvili's novel "The Kantakt, from the Reading-Life Experiences of a City Writer" is based on the artistic reality of the German writer Kurt Tucholsky's - "Rheinsberg - A Picture Book for Lovers" ("Rheinsberg - Ein Bilderbuch für Verliebte"). The Kantakt is an intertextual game with a pretext. The latter appears in the work as a book in a book, which is one of the most common motifs in metafictional literature. Because Tucholsky's work is often found in the Kantakt, the readers cannot forget it, therefore they constantly think about it, and even compare the pheno-text with the pretext. Naturally, there are many passages in the Kantakt in which we recognize intertextual metafiction.

An important metafictional event in the novel is the transformation of the main character of the work - the first "City Writer" of the German city of Rheinsberg into a "reader" character. From the "real" world of the "City Writer" - from the second layer of the novel to the fictional world of the book - the first layer (the same as his own consciousness), the "transition" into the imaginary world blurs the line between "reality" and fiction. This is where one of the techniques of metafictional literature comes into play - metalepsis.

The metafictionality of the novel is evidenced by the characters in the first layer, who are aware of their fictional existence. The aim of the "reader" is for the main characters of Kurt Tucholsky's work to realize their fictional essence too. Because of this, he leaves a message to Claire and Wolf, which is written on a blank sheet of the same book the characters belong to: "This is your mirror-book. It accurately describes how you live through readers: everything you think, say and do here, you think, say and do in your reading-life" [Margvelashvili, 2009:461]. In the work, the characters are presented as reading-creatures, whose lives depend on the reader and their imagination. The function of the characters also becomes a subject of discussion in the novel: "The characters in the book are committed to reflect the lives of real people, to serve people as a kind of reading-mirror" [Margvelashvili, 2009:200], - we read in Margvelashvili's novel.

Based on the fragments of the life and memoirs of the "City Writer" scattered within the work, which coincide with the life and memoirs of Givi Margvelashvili, we can argue about the biographical auto-reflexivity in the work, which is also one of the forms of metafiction. It should also be noted that there are signs of autofiction in the Kantakt.

In the Kantakt, as in most metafictional texts, the character, the reader, and the author are repeatedly thematized, as well as the act of writing, narrating, and reading. The language games in the novel also have a metafictional meaning. Auto-reflexive phrases and words reveal the fictional world of the book, through which often even a parallel is drawn between the fictional and the real world. Linguistic issues, including phonology, morphology, syntax, etc., are thematized and discussed in the Kantakt as a metafictional novel.

Based on these and other examples discussed in the article, we can conclude that Givi Margvelashvili's "The Kantakt, from the Reading-Life Experiences of a City Writer" is a metafictional novel, revealing the fictitiousness of this work as well as other literary texts in general, primarily the pre-text of "Rheinsberg - A Picture Book for Lovers".

Key words: the Kantakt, Givi Margvelashvili, reader, "City Writer", metafiction

რეცენზენტი: პროფესორი ი. აიღუკოვიძი